

Op **12 november** om **10.30 uur** kun je op <http://start.verus.nl> met je school of klas deelnemen aan een live viering waarin we stilstaan bij het gemis van dierbaren die zijn overleden.

In de christelijke traditie is november bij uitstek de maand waarin overledenen worden herdacht. In de katholieke kerk gebeurt dat met **Allerzielen** (2 november), in de protestantse kerken op de laatste zondag van het kerkelijk jaar (**Eeuwigheidszondag**, dit jaar op 22 november).

Afscheid nemen van vrienden, goede kennissen of familie is een intens proces. Door de **coronacrisis** heeft dit een heel andere dimensie gekregen, waarbij er op afstand of zelfs online afscheid moet worden genomen. Ook leerlingen hebben zo hun opa's, oma's of andere dierbaren soms op afstand vaarwel moeten zeggen.

Met deze viering wil Verus een **hoopvolle** handreiking aanbieden om met leerlingen en studenten stil te staan bij afscheid nemen, gemis en verlies. De insteek van de viering is dat we onze dierbaren die ons zijn ontvallen, niet zullen vergeten en dat we geloven dat ze op de één of andere manier nog bij ons zijn.

Je kunt hier op twee manieren mee werken:

1. Met je klas **live** meedoen op 12 november
2. Na 12 november een **eigen viering** in je klas of school organiseren, waarbij je gebruik maakt van het videomateriaal dat vanaf 29 oktober online beschikbaar is op <http://start.verus.nl> en de oogst van een voorbereidende werkvorm (zie onder).

1. LIVE MEEDOEN

Om live mee te doen, heb je het volgende nodig:

- Digibord en internetverbinding
- Voldoende **waxinelichtjes** en een grote schaal om ze op te zetten
- Kleine vellen papier en pennen
- Een mooie gesloten doos of kistje met gleuf. Je kunt er, aansluitend bij de videoverhalen vanuit de **telefooncel** (zie onder), ook voor kiezen om een spaarpot in de vorm van een telefooncel aan te schaffen.

De uitzending duurt ongeveer een kwartier en bevat de volgende elementen:

- Opening door presentatrice **Rinke Verkerk**. Ze introduceert het thema, steekt een kaars aan en doet een oproep aan de leerlingen om namen door te appen van dierbaren die ze missen.
- Videoverhaal (1): vanuit een witte telefooncel horen we verhalen van leerlingen (van het d'Oultremontcollege in Drunen) en laten zij een boodschap achter voor iemand van wie ze afscheid hebben moeten nemen.
- Rinke steekt **kaars** aan voor de leerlingen uit de video en eventuele binnengekomen namen.
- Live muziek

- Rinke draagt een gedicht voor van Guido de Bruin:

*Hallo ben je daar?
En zo ja, waar is dat dan?
Of moet ik daar zelf wat bij bedenken?*

*Wolken, licht, een zee van bloemen
jij in je stoel bij het raam
met je lijf weer helemaal heel
uitzicht op golvende velden
en op de achtergrond
de muziek waar je van houdt
of alleen maar een zachte stilte
die je kunt horen suizen
als je goed luistert.*

Zoiets?

*Je hoeft niet te antwoorden hoor.
En het maakt eigenlijk niet zoveel uit.
Ik zie je toch wel voor me.
Ik hoor je toch wel praten.
En ik voel dat je naar me kijkt
met die blik in je ogen
als je heel goed luistert.*

*Misschien heb je die nog steeds
en hoor je me nu zeggen
dat ik niet vergeet
hoe we gelachen hebben toen
dat het me spijt
van die ene keer
dat ik die hand op mijn schouder
nog steeds voel soms.*

Dat je dat weet.

- Videoverhaal (2): opnieuw enkele boodschappen vanuit de witte telefooncel.
- Rinke steekt kaars aan voor de leerlingen uit de video en eventuele binnengekomen namen.
- Oproep om in de klas **in stilte** zelf een waxinelichtje aan te steken en/of een laatste boodschap aan een overleden dierbare op een briefje te schrijven, dat op te vouwen en in een dichte doos, kistje of spaarpot in de vorm van een telefooncel te doen.
- Afsluiting door Rinke
- Besluit de viering desgewenst met een gebed. Bijvoorbeeld:

Lieve God,

*U hebt de namen gehoord die we hebben genoemd,
van de mensen en dieren van wie we zoveel houden
maar die we nu moeten missen.*

*Wilt u bij ons blijven als we verdrietig zijn.
Wilt u ons helpen om aan hen te blijven denken,
om te voelen dat ze toch nog bij ons zijn,
in ons hart, in onze herinnering,
als we tegen hen praten misschien.
Wilt u ons helpen te geloven
dat ze veilig zijn bij u.*

Amen

2. EEN EIGEN VIERING ORGANISEREN

Je kunt met bovenstaande elementen ook zelf een viering organiseren op een tijdstip dat je schikt. Je kunt die desgewenst aanvullen met de oogst van een werkvorm die je ter voorbereiding inzet. Hier een suggestie:

- Kijk met elkaar naar een afbeelding van het kunstwerk van 'Kijk uit Attention' van Krijn Giezen (<https://krollermuller.nl/krijn-giezen-kijk-uit-attention>). Spreek met elkaar over de mogelijke betekenissen van het werk. Laat elke leerling, of in tweetallen, dit werk natekenen op A3-tekenpapier. Er moet extra ruimte zijn voor de blauwe lucht. Het gaat dan alleen om de trap en niet om de bomen. In die lucht tekenen ze individueel of in tweetallen beelden die ze vinden passen bij een leven na de dood. Ze kunnen er ook woorden in de lucht aan wijden. Tijdens de viering wordt een aantal beelden en woorden besproken.

Met behulp van de oogst van de werkvorm kun je zelf een viering samenstellen, waarbij je de videoverhalen, het lied en het gedicht afwisselt met het bespreken van enkele tekeningen. Ook je eigen viering kun je uiteraard afsluiten met het aansteken van lichtjes, het schrijven van boodschappen en desgewenst een gebed.

---

start.verus.nl

Vereniging voor katholiek
en christelijk onderwijs

